

Ameryka rządzi, bo wierzy, wywiad z Michaeliem Walzerem, www.krytykapolityczna.pl/Wywiady/WalzerAmerykarzadzibowierzy/menuid-197.html, 25 lutego 2012 (data dostępu: 02.02.2017); skrócona wersja: „Przekrój” 2012, nr 8 (3477).

Bellah R.N., *Civil Religion in America*, „Daedalus. Journal of the American Academy of Arts and Sciences” 1967, t. 96, nr 1; przedruk wraz z komentarzami w: *The Religious Situation*, red. D.R. Cutler, Beacon Press, Boston 1968; następnie w: R.N. Bellah, *Beyond Belief: Essays on Religion in a Post-Traditionalist World*, University of California Press, Berkeley 1991.

Bellah R.N. et al., *Skłonności serca. Indywidualizm i zaangażowanie po amerykańsku*, tłum. D. Stasiak, P. Skurowski, T. Żyro, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007.

Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych [1776], w: A. Bartnicki, K. Michałek, I. Rusinowa, *Encyklopedia historii Stanów Zjednoczonych Ameryki*, Egross, Warszawa 1992.

Deklaracja praw człowieka i obywatela, w: *Konstytucja V Republiki Francuskiej, Liber*, oprac. Z. Jarosz, Warszawa 1997.

Deklaracja o wolności religijnej (*Dignitatis Humanae*). O prawie osoby i wspólnot do wolności społecznej i cywilnej w sprawach religijnych [1965], w: *Sobór Watykański II. Konstytucje, dekryty, deklaracje*, red. J. Groblicki, E. Florkowski, Pallottinum, Poznań 1968.

Habermas J., *Wierzyć i wiedzieć*, tłum. M. Łukasiewicz, „Znak” 2002, nr 568.

Habermas J., *Przedpolityczne podstawy demokratycznego państwa praworządowego?*, w: idem, *Między naturalizmem a religią. Rozprawy filozoficzne*, tłum. M. Pańków, PWN, Warszawa 2012.

Habermas J., *Religia w sferze publicznej. Poznawcze założenia „publicznego czynienia użytku z rozumu” przez obywateli wierzących i niewierzących*, w: idem, *Między naturalizmem a religią. Rozprawy filozoficzne*, tłum. M. Pańków, PWN, Warszawa 2012.

Kongregacja Nauki Wiary, *Instrukcja o niektórych aspektach teologii wyzwolenia*

(*Libertatis nuntius*), 1983 i 1986.

Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki, tłum. A. Pułło, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2002.

Obecność Kościoła katolickiego w sferze publicznej demokratycznego państwa prawa. Przykład współczesnej Polski, raport 02/13, red. S. Sowiński, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2013.

Rawls J., *Liberalizm polityczny*, tłum. A. Romaniuk, PWN, Warszawa 1998.

Rawls J., *O idei publicznego rozumu raz jeszcze*, w: idem, *Prawo ludów*, tłum. M. Kozłowski, Aletheia, Warszawa 2001.

Rawls J., *Prawo ludów*, tłum. M. Kozłowski, Aletheia, Warszawa 2001.

Rawls J., *Teoria sprawiedliwości*, tłum. M. Panufnik, J. Pasek, A. Romaniuk, PWN, Warszawa 1994.

Shklar J., *The Liberalism of Fear*, w: *Liberalism and the Moral Life*, red. N.L. Rosenblum, Harvard University Press, Cambridge MA–London 1989; przedruk w: *Political Thought and Political Thinkers*, red. S. Hoffmann, University of Chicago Press, Chicago IL 1998.

Shklar J., *Zwyczajne przywary*, tłum. M. Król, Znak, Kraków 1997.

Taylor Ch., *Oblicza religii dzisiaj*, tłum. A. Lipszyc, Znak, Kraków 2002.

Walzer M., *Drawing the Line. Religion and Politics*, w: idem, *Thinking Politically. Essays in Political Theory*, oprac. D. Miller, Yale University Press, New Haven–London 2007.

Walzer M., *Liberalizm a praktyka separacji*, w: *Komunitarianie. Wybór tekstów*, red. P. Śpiewak, tłum. P. Rymarczyk, T. Szubka, Aletheia, Warszawa 2004.

Walzer M., *O tolerancji*, tłum. T. Baszniak, Aletheia, Warszawa 2013.

Walzer M., *Polityka i namiętność*, w: idem, *Polityka i namiętność. O bardziej egalitarny liberalizm*, tłum. H. Jankowska, Muza, Warszawa 2006.

Walzer M., *Sfery sprawiedliwości: obrona pluralizmu i równości*, tłum. M. Szczubiałka, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2007.

LITERATURA POMOCNICZA

Audi R., *The Separation of Church and State and the Obligations of Citizenship*, „*Philosophy and Public Affairs*” 1989, nr 18 (3).

Ackerman B., *Social Justice and Liberal State*, Yale University Press, New Haven 1980.

Arendt H., *Kondycja ludzka*, tłum. A. Łagodźka, Aletheia, Warszawa 2000.

Baxter H., *Habermas: the Discourse Theory of Law and Democracy*, Stanford University Press, Stanford CA 2011. <https://doi.org/10.11126/stanford/9780804769129.001.0001>

Bedau H.A., *On Civil Disobedience*, „*Journal of Philosophy*” 1961, t. 58.

<https://doi.org/10.2307/2023542>

Bell D., *Communitarianism and its Critics*, Clarendon Press, Oxford 1993.

Bellah R.N., *The Broken Covenant: American Civil Religion in Time of Trial*, Seabury, New York 1975.

Bellah R.N., Hammond P.E., *Varieties of Civil Religion*, Harper and Row, San Francisco 1980.

Berlin I., *Dwie koncepcje wolności*, tłum. D. Grinberg, w: idem, *Dwie koncepcje wolności i inne eseje*, red. J. Jedlicki, Res Publica, Warszawa 1991.

Biblia Tysiąclecia – Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Pallottinum, Poznań 2002.

Bounds E.M., *Conflicting Harmonies: Michael Walzer’s Vision of Community*, „*Journal of Religious Ethics*” 1994, nr 22 (2).

Böckenförde E.W., *Die Entstehung des Staates als Vorgang der Sakularisation*, [1967], w: idem, *Recht, Staat, Freiheit*, Suhrkamp, Frankfurt am Main 1991.

Buchanan A., *Assessing the Communitarian Critique of Liberalism*, „*Ethics*” 1989, nr 99/4.

<https://doi.org/10.1086/293124>

Buksiński T., *Dylematy demokracji deliberatywnej Johna Rawlsa i Jürgena Habermasa*, w: *Rozum jest wolny, wolność – rozumna*, red. E. Nowak-Juchacz, R. Marszałek, Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2002.

- Buksiński T., Komunitarystyczna filozofia partycypacji, w: idem, *Racjonalność współdziałań. Szkice z filozofii polityki*, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 1996.
- Buksiński T., Neoliberalna polityka neutralnej sprawiedliwości, w: idem, *Racjonalność współdziałań. Szkice z filozofii polityki*, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 1996.
- Buksiński T., *Publiczne sfery i religie*, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2011.
- Buksiński T., *Współczesne filozofie polityki*, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2006.
- Burkert W., *Greek Religion*, Harvard University Press, Cambridge MA 1985.
- Carter S.L., *The Culture of Disbelief: How American Law and Politics Trivialize Religious Devotion*, Basic Books, New York 1993.
- Casanova J., *Religie publiczne w nowoczesnym świecie*, tłum. T. Kunz, Nomos, Kraków 2005.
- Casanova J., *Sekularyzacja przemyślana na nowo: globalna perspektywa porównawcza*, tłum. M. Polakowski, „Teologia Polityczna” 2009/2010, nr 5.
- Cervantez J.M., *Rawls, Religion and the Ethics of Citizenship: Toward a Liberal Reconciliation*, praca doktorska, University of Tennessee, Knoxville 2013.
- The Communitarian Challenge to Liberalism*, red. E.F. Paul, F. Miller, J. Paul, Cambridge University Press, Cambridge 1996.
- Constant B., *Wolność starożytnych z wolnością nowożytnych porównana*, tłum. W. Dłuski, „Res Publica Nowa” 2003, nr 7.
- Dańkowski D. SJ, *Rawls on Religion in Public Debate*, WAM, Kraków 2013.
- Durkheim E., *Elementarne formy życia religijnego*, tłum. A. Zadrożyńska, PWN, Warszawa 1990.
- Duxbury N., *The Politics of Community: A Feminist Critique of the Liberal-Communitarian Debate* by E. Frazer, N. Lacey, „The Cambridge Law Journal” 1994, t. 53, nr 3.
- Dworkin R., *Biorąc prawa poważnie*, tłum. T. Kowalski, PWN, Warszawa 1998.
- Dworkin R., *Liberal Community*, „California Law Review” 1989, nr 77/3.
<https://doi.org/10.2307/3480555>
- Dworkin R., *Liberalism*, w: *Public and Private Morality*, red. S. Hampshire, Cambridge University Press, Cambridge 1978.
- Dworkin R., *A Matter of Principle*, Harvard University Press, Cambridge MA–London 1985. Frazer E., Lacey N., *The Politics of Community: A Feminist Critique of the Liberal-Communitarian Debate*, Harvester Wheatsheaf, New York–London 1993.
- Freeman S., *Reason and Agreement in Social Contract Views*, „Philosophy and Public Affairs” 1990, nr 19.

Furet F., Prawdziwy koniec Rewolucji Francuskiej, tłum. B. Janicka, Znak, Fundacja im. S. Batorego, Kraków–Warszawa 1994.

Global Justice, red. L. Brilmayer, I. Sapiro, New York University Press, New York 1999.

Głodek J. OP, Nagie forum. Religia w amerykańskiej przestrzeni publicznej według Richarda Johna Neuhausa, W Drodze, Poznań 2014.

Gordon D., Going Off the Rawls, „The American Conservative”, 28 lipca 2008.

Greenawalt K., Private Consciences and Public Reasons, Oxford University Press, Oxford 1995.
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195094190.001.0001>

Greenawalt K., Religious Convictions and Political Choice, Oxford University Press, New York 1988.

Gutmann A., Communitarian Critics of Liberalism, "Philosophy and Public Affairs" 1985, nr 14.

Gutmann A., Thompson D., Moral Conflict and Political Consensus, "Ethics" 1990, t. 101, nr 1.
<https://doi.org/10.1086/293260>

The Idea of Political Liberalism: Essays on Rawls, red. V. Davion, C. Wolf, Rowman and Littlefield Publishers, Lanham MD 2000.

Habermas J., Faktyczność i obowiązywanie: teoria dyskursu wobec zagadnień prawa i demokratycznego państwa prawnego, tłum. A. Romaniuk, R. Marszałek, Scholar, Warszawa 2005.

Habermas J., Strukturalne przeobrażenia sfery publicznej, tłum. W. Lipnik, M. Łukasiewicz, PWN, Warszawa 2007.

Habermas J., Teoria działania komunikacyjnego, tłum. A.M. Kaniowski, PWN, Warszawa 2005.

Habermas J., Uwzględniając innego: studia do teorii politycznej, tłum. A. Romaniuk, PWN, Warszawa 2009.

Harsanyi J.C., Can the Maximin Principle Serve as a Basis for Morality? A Critique of John Rawls's Theory, „The American Political Science Review” 1975, t. 69, nr 2. <https://doi.org/10.2307/1959090>

Hart H.L.A., Rawls o wolności i jej priorytecie, w: idem, Eseje z filozofii prawa, tłum. J. Woleński, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2001.

Harvard Encyclopedia of American Ethnic Groups, red. S. Thernstrom, Harvard University Press, Cambridge MA 1980.

Hegel G.W., Zasady filozofii prawa, tłum. A. Landman, Warszawa 1969.

Higham J., Send These to Me: Jews and Other Immigrants in Urban America, Atheneum, New York 1975.

Higham J., Strangers in the Land: Patterns of American Nativism, Rutgers University Press, New Brunswick NJ 2002.

Holmes S., The Permanent Structure of Antiliberal Thought, w: Liberalism and the Moral Life, red. N. Rosenblum, Harvard University Press, Cambridge MA–London 1989.

Holmes S., Anatomia antyliberalizmu, tłum. J. Szacki, Znak, Kraków 1998.

Hurka T., Indirect Perfectionism: Kymlicka on Liberal Neutrality, „The Journal of Political Philosophy” 1995, t. 3. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9760.1995.tb00028.x>

James W., Doświadczenia religijne, tłum. J. Hempel, Książka i Wiedza, Warszawa 1958.

The Jewish Political Tradition, t. 1: Authority, red. M. Walzer, M. Lorberbaum, N. Zohar, Y. Lorberbaum, Yale University Press, New Haven–London 2000.

The Jewish Political Tradition, t. 2: Membership, red. M. Walzer, M. Lorberbaum, N. Zohar, Y. Lorberbaum, Yale University Press, New Haven–London 2003.

Jones Ch., Global Justice: Defending Cosmopolitanism, Oxford University Press, New York 1999.

Jordan W.K., The Development of Religious Toleration in England, t. 1–4, Cambridge University Press, Cambridge 1932–1940.

Kant I., Religia w obrębie samego rozumu, tłum. A. Bobko, Homini, Kraków 2007.

Kohn H., The Idea of Nationalism, Macmillan Co., New York 1961.

Kymlicka W., Liberal Individualism and Liberal Neutrality, "Ethics" 1989, nr 99/4. <https://doi.org/10.1086/293125>

Kymlicka W., Liberalism, Community and Culture, Oxford University Press, Oxford 1989.

Kymlicka W., Współczesna filozofia polityczna, tłum. A. Pawelec, Aletheia, Warszawa 2009.

Larmore Ch., Patterns of Moral Complexity, Cambridge University Press, Cambridge 1987. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511625107>

Law, Politics, and Morality in Judaism, red. M. Walzer, Princeton University Press, Princeton 2006.

Lindsay A.D., The Modern Democratic State, t. 1, Oxford University Press, London 1943.

Locke J., List o tolerancji, tłum. L. Joachimowicz, PWN, Warszawa 1963.

Locke J., A Second Letter Concerning Toleration, A. and J. Churchill, London 1690.

Luckmann T., On Religion in Modern Society: Individual Consciousness, Worldview, Institution, "Journal for the Scientific Study of Religion" 1963, nr 2 (2). <https://doi.org/10.2307/1385066>

Luter M., The Pagan Servitude of the Church, w: idem, Martin Luter. Selections from His Writings, red. J. Dillenber, Anchor, Doubleday and Company Inc., Garden City NY 1961.

Luter M., Secular Authority, w: idem, Martin Luther: Selections From His Writings, red. J. Dillenber, Anchor, Doubleday and Company Inc., Garden City NY 1961.

MacCallum G.C., Negative and Positive Freedom, „The Philosophical Review” 1967, t. 76, nr 3. <https://doi.org/10.2307/2183622>

MacIntyre A., Bóg – filozofia – uniwersytety. Wybrane zagadnienia z historii katolickiej tradycji filozoficznej, tłum. A. Łagodzka, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2013.

MacIntyre, A., Czyja sprawiedliwość? Jaka racjonalność?, tłum. A. Chmielewski, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007.

MacIntyre A., Dependent Rational Animals: Why Human Beings Need the Virtues, The Paul Carus Lectures, t. 20, Open Court, Chicago 1999.

MacIntyre A., *Dziedzictwo cnoty. Studium z teorii moralności*, tłum. A. Chmielewski, PWN, Warszawa 1996.

MacIntyre A., *Edith Stein: A Philosophical Prologue, 1913–1922*, Rowman and Littlefield Publishers, Lanham MD 2005.

MacIntyre A., *A Partial Response to My Critics*, w: *After MacIntyre: Critical Perspectives on the Work of Alasdair MacIntyre*, red. J. Horton, S. Mendus, Polity Press, University of Notre Dame Press, Cambridge 1994.

MacIntyre A., *The Tasks of Philosophy: Selected Essays*, t. 1, Cambridge University Press, Cambridge MA 2006. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511819797>

Marcuse H., *Repressive Tolerance*, w: R.P. Wolff, B. Moore jun., H. Marcuse, *A Critique of Pure Tolerance*, Beacon, Boston 1965.

Meiklejohn A., *Free Speech and Its Relation to Self-Government*, Harper and Brothers, New York 1948.

Miller D., *Citizenship and National Identity*, Polity Press, Cambridge 2000.

Miller D., *On Nationality*, Oxford University Press, Oxford–New York 1995.

Moon J.D., *Constructing Community: Moral Pluralism and Tragic Conflicts*, Princeton University Press, Princeton NJ 1993.

Nagel T., *Equality and Partiality*, Oxford University Press, New York 1991.

Nationalism and Ethnic Conflict: Philosophical Perspectives, red. N. Miscevic, Open Court, Chicago IL 2000.

Neuhaus J., *The Naked Public Square: Religion and Democracy in America*, Eerdmans, Grand Rapids MI 1984.

Nozick R., *Anarchia, państwo, utopia*, tłum. P. Maciejko, M. Szczubiałka, Aletheia, Warszawa 1999.

Nussbaum M., *Perfectionist Liberalism and Political Liberalism*, „*Philosophy and Public Affairs*” 2011, t. 39, nr 1. <https://doi.org/10.1111/j.1088-4963.2011.01200.x>

Pawelec A., *Nota tłumacza*, w: W. Kymlicka, *Współczesna filozofia polityczna*, tłum. A. Pawelec, Aletheia, Warszawa 2009.

Phillips D., *Looking Backward: A Critical Appraisal of Communitarian Thought*, Princeton University Press, Princeton NJ 1993.

Pogge T., *Realizing Rawls*, Cornell University Press, Ithaca NY 1989.

Porębski Cz., *Wstęp*, w: J. Rawls, *Liberalizm polityczny*, tłum. A. Romaniuk, PWN, Warszawa 1998.

Rae D., *Maximin Justice and an Alternative Principle of General Advantage*, „*The American Political Science Review*” 1975, t. 69, nr 2. <https://doi.org/10.2307/1959093>

Rawls and Religion, red. T. Bailey, V. Gentile, Columbia University Press, New York 2015.

Rawls J., *Basic Liberties and Their Priorities*, w: *Tanner Lectures on Human Values*, t. 3, University of Utah Press, Salt Lake City 1982.

- Rawls J., The Idea of an Overlapping Consensus, „Oxford Journal of Legal Studies” 1987, nr 7/1.
<https://doi.org/10.1093/ojls/7.1.1>
- Rawls J., Justice as Fairness: Political not Methaphysical, „Philosophy and Public Affairs” 1985, nr 14/3.
- Rawls J., The Priority of Right and Ideas of the Good, „Philosophy and Public Affairs” 1988, nr 17/4.
- Rawls J., Social Unity and Primary Goods, w: Utilitarianism and Beyond, red. A. Sen, B. Williams, Cambridge University Press, Cambridge 1982.
- Raz J., Autonomy, Toleration, and the Harm Principle, w: Issues in Contemporary Legal Philosophy, red. R. Gavison, Oxford University Press, Oxford 1987.
- Raz J., The Morality of Freedom, Oxford University Press, Oxford 1986.
- Rethinking Nationalism, red. J. Couture, K. Nielsen, M. Seymour, University of Calgary Press, Calgary 1998.
- Robertson P., The Turning Tide: The Fall of Liberalism and the Rise of Common Sense, W. Publishing Group, Dallas 1993.
- Rousseau J.J., Umowa społeczna, tłum. B. Baczko i in., PWN, Warszawa 1966.
- Sandel M., Czego nie można kupić za pieniądze? Moralne granice rynku, tłum. A. Chromik, T. Sikora, Korhaus Publishing, Warszawa 2012.
- Sandel M., Democracy’s Discontent: America in Search of a Public Philosophy, Harvard University Press, Cambridge MA 1996.
- Sandel M., Justice: What's the Right Thing to Do?, Farrar, Straus and Giroux, New York 2010.
<https://doi.org/10.1037/e597132010-001>
- Sandel M., Liberalizm a granice sprawiedliwości, tłum. A. Grobler, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009.
- Sandel M., Morality and the Liberal Idea, "New Republic" 1984, nr 190.
- Sandel M., Public Philosophy: Essays on Morality in Politics, Harvard University Press, Cambridge MA 2005.
- Sandel M., Republika proceduralna i nieuwarunkowana jaźń, w: Komunitarianie. Wybór tekstów, red. P. Śpiewak, tłum. P. Rymarczyk, T. Szubka, Aletheia, Warszawa 2004.
- Schultz B., Realizing Rawls by Thomas W. Pogge, "Political Theory" 1991, t. 19, nr 1.
<https://doi.org/10.1177/0090591791019001012>
- Sigmund P.E., Catholicism and Liberal Democracy, w: Catholicism and Liberalism: Contributions to American Public Philosophy, red. R.B. Douglass, D. Hollenbach, Cambridge University Press, Cambridge 1994.
- Skurowski P., Żyro T., Wprowadzenie do wydania polskiego, w: R.N. Bellah et al., Skłonności serca. Indywidualizm i zaangażowanie po amerykańsku, tłum. D. Stasiak, P. Skurowski, T. Żyro, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2007.
- Solum L., Faith and Justice, „DePaul Law Review” 1990, nr 39.

- Szahaj A., *Jednostka czy wspólnota: spór liberałów z komunitarystami a „sprawa polska”*, Aletheia, Warszawa 2000.
- Szahaj A., *Liberalizm, wspólnotowość, równość: eseje z filozofii polityki*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2012.
- Śpiewak P., *Poszukiwanie wspólnot*, w: *Komunitarianie. Wybór tekstów*, red. P. Śpiewak, tłum. P. Rymarczyk, T. Szubka, Aletheia, Warszawa 2004.
- Tamir Y., *Liberal Nationalism*, Princeton University Press, Princeton NJ 1993.
- Tan K.-Ch., *Toleration, Diversity and Global Justice*, Pennsylvania State University Press, University Park PA 2000.
- Taylor Ch., *Alternative Futures: Legitimacy, Identity, and Alienation in Late Twentieth Century Canada*, w: *Constitutionalism, Citizenship, and Society in Canada*, red. C. Williams, A.C. Cairns, University of Toronto Press, Toronto 1985.
- Taylor Ch., *Etyka autentyczności*, tłum. A. Pawelec, Znak, Kraków 1996.
- Taylor Ch., *Hegel and Modern Society*, Cambridge University Press, Cambridge 1979.
<https://doi.org/10.1017/CBO9781139171489>
- Taylor Ch., *Katolicka nowoczesność?*, tłum. A. Pawelec, "Znak" 2003, nr 12.
- Taylor Ch., *Nationalism and Modernity*, w: *The Morality of Nationalism*, red. R. McKim, J. McMahan, Oxford University Press, Oxford 1997.
- Taylor Ch., *Nowoczesne imaginaria społeczne*, tłum. K. Szymaniak, A. Puchejda, Znak, Kraków 2010.
- Taylor Ch., *Philosophy and the Human Sciences, Philosophical Papers*, t. 2, Cambridge University Press, Cambridge 1985. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139173490>
- Taylor Ch., *Reconciling the Solitudes: Essays on Canadian Federalism and Nationalism*, red. G. Laforest, McGill-Queens University Press, Montreal 1993.
- Taylor Ch., *A Secular Age*, Harvard University Press, Cambridge MA 2007.
- Taylor Ch., *Źródła podmiotowości. Narodziny tożsamości nowoczesnej*, tłum. M. Gruszczyński, O. Latek, A. Lipszyc, A. Michalak, A. Rostkowska, M. Rychter, Ł. Sommer, PWN, Warszawa 2001.
- Tellenbach G., *Church, State and Society at the Time of the Investiture Contest*, Blackwell, Oxford 1940.
- Theorizing Nationalism*, red. R. Beiner, State University of New York Press, Albany NY 1998.
- Tocqueville A. de, *Journey to America*, Yale University Press, 1960.
- Tocqueville A. de, *O demokracji w Ameryce*, tłum. B. Janicka, M. Król, SIW Znak, Fundacja im. S. Batorego, Kraków–Warszawa 1992.
- Toleration: an Elusive Virtue*, red. D. Heyd, Princeton University Press, Princeton NJ 1996.
- Turkot M., *In Search of Reasonable Religion in the Context of Violence and Peace: The Case of Contemporary Poland*, w: *Cultural Heritage and Contemporary Change*, red. J.J. Vila-Chã, The Council for Research in Values and Philosophy, Catholic University of America, Washington DC 2016.

- Turkot M., *The Memory of World War I: Diverse European Narratives, The Great War: Analysis and Interpretation*, red. A. Biagini, G. Motta, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle 2015.
- Turkot M., *Polityczna poprawność w liberalnej kulturze politycznej – szansa na porozumienie czy hipokryzja władzy?*, „Civitas. Studia z Filozofii Polityki” 2016, nr 18.
- Turkot M., *A Quarter Century of Religion in a Free Country. Diagnosis of Contemporary Religion of Poles Based on a Paradigm of Dis-secularisation*, „Przegląd Religioznawczy” 2015, nr 3/257.
- Turkot M., [recenzja książki Zbigniewa Stawrowskiego *Wokół idei wspólnoty*], „Athenæum. Polskie Studia Politologiczne” 2012, nr 36.
- Turkot M., *Religion in the Post-Imperial State. The Case of Poland*, w: *Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century*, t. 1, red. A. Biagini, G. Motta, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle 2014.
- Turkot M., *Zrozumieć zachodnią nowoczesność [recenzja książki Charlesa Taylora *Nowoczesne imaginaria społeczne*]*, „Studia Polityczne” 2012, t. 30.
- Walzer M., *A Critique of Philosophical Conversation*, w: *Hermeneutics and Critical Theory in Ethics and Politics*, red. M. Kelly, MIT Press, Cambridge MA 1990.
- Walzer M., *Deliberacja... I co jeszcze?*, w: idem, *Polityka i namiętność. O bardziej egalitarny liberalizm*, tłum. H. Jankowska, Muza, Warszawa 2006
- Walzer M., *Exilic Politics in the Hebrew Bible*, Mohr Siebeck, Tübingen 2001.
- Walzer M., *In God's Shadow: Politics in the Hebrew Bible*, Yale University Press, New Haven 2012.
- Walzer M., *Komunitariańska krytyka liberalizmu*, tłum. P. Rymarczyk, w: *Komunitarianie. Wybór tekstów*, red. P. Śpiewak, Aletheia, Warszawa 2004.
- Walzer M., *Moralne maksimum, moralne minimum*, tłum. J. Erbel, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2012.
- Walzer M., *The Revolution of the Saints. A Study in the Origins of Radical Politics*, Harvard University Press, Cambridge MA–London 1965.
- Walzer M., *What It Means to Be an American*, Marsilio, New York 1992.
- Warnke G., *Rawls, Habermas, and Real Talk: A Reply to Walzer*, w: *Hermeneutics and Critical Theory in Ethics and Politics*, red. M. Kelly, MIT Press, Cambridge MA 1990.
- Weithman P., *The Separation of Church and State: Some Questions for Professor Audi*, „Philosophy and Public Affairs” 1991, nr 20.
- Zielińska K., *Spory wokół teorii sekularyzacji*, Nomos, Kraków 2005.